

[Lilli Gyldenkilde]

jeg vil da håbe, at det er nogle af de ting, man kan tage med i overvejelserne, når man i øvrigt fremover diskuterer pensionsreformen.

Men vi er positivt indstillet over for dette forslag og vil gerne være med til at kigge på det i udvalget.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg er ikke helt klar over, hvad det er for en småtingsafdeling, fru Tove Jørgensen taler om, når hun nævner beløb som 3-4 mill. kr. Hvis hun havde hørt efter, havde hun sat et par nuller efter. Det er 300-400 mill. kr., vi taler om, og fru Tove Jørgensen må være klar over, at hver gang vi taler om pensioner, er det ikke noget med 3-4 mill. kr., vi skal langt op i hundreder af millioner kroner, bare vi rokker en lille smule.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg beklager, at jeg glemte et par nuller. Jeg ville egentlig fortsætte min argumentation med, at vi stadig væk inddrager 2 mia kr. hvert år over skattebilletten, og deraf bruger vi 1 mia kr. til den pensionsreform, der er foreslået af socialdemokratiet. Derfor mener jeg, det er i småtingsafdelingen på den måde, at vi burde kunne tage dette problem op og løse det for en række mennesker, der står i en særdeles vanskelig situation. Vi skal ikke glemme, at de, vi taler om, alle sammen er mennesker, der er over 50 pct. invalid. Vi skal ikke glemme, at vi har nedsat tilskuddet til medicinudgifterne, således at pensionisterne ikke kan få det samme medicinforbrug dækket, som de kunne tidligere, og det er også noget, der vil ramme denne gruppe.

Jeg er ganske enig i det, fru Lilli Gyldenkilde sagde, at det er urimeligt, at pensionisterne, og det gælder både invalide- og folkepensionisterne, hver gang de har en lille bitte udgift, skal tvinges til at gå på bistandskontoret og endevende deres privatliv for eventuelt at få tilkendt et beløb.

Det kan ikke være den måde, vi skal byde vores pensionister at leve deres sidste år på. Derfor synes jeg, det ville være rimeligt, om problemet blev løst ved, at der generelt gives muligheder for et højere niveau. Det ville i øvrigt også være en stor aflastning for vore bistandskontorer, som i øjeblikket er særdeles hårdt belastet af andre problemer, ikke

mindst på grund af den krise, vi står i, og der kunne sikkert spares nogle penge netop gennem denne administrationsbesparelse. Det ville være rimeligt, om vi tog dette problem op og fik en snarlig løsning på det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om socialbistand. (Privat dagpleje) [af Svend Andersen (Rosk. a.) (FP) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 217. Fremsat 30/4 78).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Eva Gredal):

Egentlig havde jeg mest lyst til uden yderligere kommentarer at afvise det fremsatte lovforslag, men da det i sine bemærkninger kaster et grelt lys over fremskridtspartiets holdning dels over for børnene, dels over for en faggruppe, pædagogerne, føler jeg alligevel anledning til at komme frem med min mening.

Først om lovforslagets sigte. Jeg forstår det som fremskridtspartiets hensigt ved ophævelsen af § 63 i bistandsloven at modvirke udbygningen af institutionspladser for børn. En ophævelse af § 63 vil imidlertid ikke ændre på kommunernes forpligtelse til at sørge for det nødvendige antal daginstitutionspladser efter bistandslovens § 69. De, der vil kunne føle en virkning, hvis bestemmelsen falder bort, vil være de familier, der søger private pasningsordninger, eventuelt fordi de er hen-

[Socialministeren]

vist til at løse deres pasningsproblem på denne måde, fordi der ikke er et tilstrækkeligt antal pladser i institutioner eller formidlet dagpleje. Her vil ophævelsen betyde, at ethvert check på, hvor egnede de private hjem er, opgives, ligesom der helt ses bort fra antallet af børn, der passes i hjemmet. Disse familiers situation ville med andre ord blive ret utryg. De måtte i givet fald tage til takke med, hvad der kunne tilbydes af pasningsordninger uden det minimum af sikkerhed, der ligger i kommunal godkendelse og tilsyn.

Det er næsten gribende at se fremskridtspartiet på barrikaderne for børnene i dette forslag, men i virkeligheden viser det sig, at børnene mest af alt bruges som rambukke i partiets særlige hetz mod pædagogerne, for at holde mig til et billede, hr. Thorndahl for nylig i et interview brugte om pædagogernes måde at anvende børnene på. Fremskridtspartiet viger i sin kamp mod denne faggruppe ikke tilbage for at tilskrive den de laveste motiver – det skal jeg vende tilbage til – men fremsætter også de mest skråsikre påstande om, hvad der er bedst for børnene, uden at der gøres noget som helst forsøg på en nærmere dokumentation. Således skulle erfaringerne meget tydeligt have bevist, at dagplejen så langt er at foretrække fremfor børnehaver og andre daginstitutioner. Forklaringen herpå er partiet derimod straks parat til at give. Dagplejeordningen er bedre bl. a. ved, som det siges, at det er erfarne mødre, der tager sig af børnene og ikke børnehaveseminarie-BUPL-medlemmers afsporede pædagoger, som ofte påvirker børnene til had mod det bestående samfund.

Hvis vi et øjeblik ser bort fra de til injurier grænsende bemærkninger om pædagogerne og fra spørgsmålet om, hvem der i vores samfund prædiker had, er der noget galt med logikken i denne påstand, medmindre det er partiets alvorlige mening, at man skulle blive mindre kvalificeret til at have med børn at gøre, hvis man supplerer sine erfaringer, der meget vel kan bestå i, at man selv har børn, med en 3-årig pædagogisk uddannelse.

Endnu et par frit svævende påstande vil jeg gerne pege på i bemærkningerne til dette uvederhæftige forslag.

For det første at dagplejemødrene i langt højere grad ser på børnenes tarv, hvor det for pædagogerne meget ofte skulle dreje sig om deres egne løn- og arbejdsforhold. For

det andet at der er langt mere skiftende pasningspersonale i daginstitutioner, hvilket også er med til at gøre børnene utrygge. Sådanne udsagn, der i bedste fald kan rubriceres som trosartikler uden dokumenteret belæg i virkeligheden, er det selvfølgelig fremskridtspartiets egen sag at gå ud fra, men når man ser på, i hvilken sammenhæng de fremsættes blandet op med sprogets mest nedsættende udtryk om en faggruppe, synes jeg, at det afsløres i al sin ynkværdighed, hvilket ærinde partiet er ude i med dette forslag.

Når jeg nævner dette, er det ikke for at svare igen på pædagogernes vegne eller tage stilling til deres måde at føre deres ting frem på. Det, jeg også ønsker med mit indlæg, er at tage kraftigst mulig afstand fra de hadske angreb, fremskridtspartiet sætter ind mod særlige grupper i befolkningen.

Tove Frederiksen (S):

Der er al mulig grund til at understrege socialministerens ord om negativiteten i dette lovforslag. Det handler om at ophæve § 63 i bistandsloven, og det ville i givet fald betyde, at man klippede en af maskerne over i det sikkerhedsnet, bistandsloven er med til at skabe i det sociale trykkesystem.

Hvis det ikke er en tilfældighed, at ingen af forslagsstillerne er medlem af socialudvalget, kunne man fristes til at bede en stille bøn for de 5 forslagsstillere ud fra den betragtning, at de ikke ved, hvad de taler om. Men de taler desværre om fremtidens Danmark, nemlig børnene, der har et enormt behov for den bedste start i tilværelsen, for at vokse op i trygge og harmoniske omgivelser, samtidig med at de bliver stimuleret til at klare skærene i samfundet på godt og ondt.

Nu tror man, at der kan spares nogle penge ved at undvære børnehaver, vuggestuer og andre former for daginstitutioner, og samtidig kunne pædagogerne komme ud i mørket. Det er et dårligt og et ondt forslag.

Det tilbud om varierede pasningsmuligheder, som er bygget op i kommunerne, og som tager individuelt hensyn til det enkelte barn og den enkelte familie, ville blive slået i stykker, hvilket understreges i en artikel i Politiken i dag.

Man skal ikke have megen fantasi til at regne ud, at dette forslag kan koste mange penge og, ikke mindre væsentligt, mange ne-

[Tove Frederiksen]

derlag senere hen i livet. Vi har rigeligt med erfaringer i samfundet, der viser, at en uheldig opvækst præger resten af livet.

Pædagogerne, som altid lægges for had af fremskridtspartiet, får igen et skud for boven, men man må da håbe, at de er rustet til lidt af hvert med en solid ballast i tilværelsen. De er ganske almindelige mennesker, der ofte er forældre, og som har kombineret deres praktiske kunnen med en pædagogisk uddannelse til gavn for de børn, vi alle bør være interesseret i få en harmonisk opvækst.

Hvis forslagsstillerne tror, de går dagplejemødrenes ærinde her, er det en forkert opfattelse. Dagplejemødrene, som vi ikke kan undvære, men som vi fortsat må understrege er et supplement til vore daginstitutioner, kender deres ansvar over for de børn, der bliver dem betroet gennem den kommunale dagpleje, og er trygge ved det minimum af sikkerhed, der ligger i godkendelse og tilsyn med dagplejen.

Lovforslaget, der her er til behandling, er et sort forslag, der bør afvises kategorisk, og det gør socialdemokratiet.

Irene Heintzelmann (FP):

Det fremsatte lovforslag må betragtes som udtryk for et meget rimeligt ønske. Forslaget drejer sig om at få § 63 i bilstandsloven ophævet, idet denne paragraf indeholder bestemmelser, der virker som et urimeligt formynderi. Det kan ikke være rimeligt, at folketinget sidder og lovgiver om, hvorvidt en dygtig og fornuftig dagplejemor må have 5 eller 6 eller 7 børn i dagpleje. Man kommer uvilkårligt til at tænke på, hvordan en mor før i tiden kunne passe og opdrage 7-8 børn selv. Det var jo et meget almindeligt antal for en søskendeflok, og dengang var det tillige et hårdt job at være husmor. Jeg ønsker ikke de tider tilbage, men vi skal jo også passe på, at vi ikke havner i den anden grøft.

Efter fremskridtspartiets mening må vi satse meget mere på dagplejehjem fremfor at oprette nye institutionspladser. For mange børn er det af afgørende betydning, at de ikke skal passes af skiftende personale, men har én bestemt person at holde sig til. Det skaber mere tryghed for barnet, og det er noget meget væsentligt.

Den bedste løsning er uden tvivl den, at børnene passes og opdrages i deres eget

hjem. Det sidstnævnte kan naturligvis ikke lade sig gøre, når det drejer sig om enlige, udearbejdende forældre. I mange andre tilfælde kan det heller ikke lade sig gøre, da begge forældre er tvunget ud på arbejdsmarkedet på grund af den høje indkomstbeskatning. Og her er vi ved noget væsentligt. I mange år har vi hørt om gratisydelse, men sandheden er jo den, at der er ikke noget, der er gratis. Jo flere såkaldte gratisydelse, vi har fået, jo mere er skatten steget, og hver gang mister vi lidt af vor frihed til at vælge.

Fremskridtspartiet mener, at folk selv skal have lov at indrette deres tilværelse, som det passer dem bedst, når det ikke på væsentlig måde generer andre mennesker. Dette er imidlertid umuliggjort af den høje indkomstbeskatning og alt det formynderi, der er en følge af alle de love og bestemmelser, der strømmer ud fra dette hus.

Man taler så meget om nærdemokrati, men ingen gør noget ved det. Man burde give borgerne mere selvbestemmelse i stedet for herindefra at lovgive om de mindste detaljer. Fik borgerne større selvbestemmelse, ville de fornemme en større grad af frihed og dermed få lyst til at påtage sig ansvar for sig selv og deres børn.

Ud fra disse betragtninger anser jeg dette forslag som et skridt i den rigtige retning, og jeg håber, at andre partier også vil se positivt på det.

Brøndlund Nielsen (V):

Venstre mener, at der kan være grund til at se på de principper, som dette forslag vedrører. Vi mener, at privat dagpleje mange gange er noget, der fungerer godt, og jeg kan sige, at jeg har ud fra egen erfaring også kendskab til, at det er en udmærket ordning.

Vi mener, at der kan være grund til at se på, om der lægges urimelige hindringer i vejen. Vi mener nok, at der naturligvis må være en vis kontrol med, hvordan dette foregår, det skal der ikke være tvivl om, men hvis der lægges urimelige hindringer i vejen med unyttige regler og overdreven kontrol, kunne vi godt gøre en indsats for at prøve at få det forenklet. Jeg har selv på et møde engang været stillet over for et spørgsmål fra en kone, der fortalte, at man havde forlangt, at der skulle være en ganske bestemt højde til loftet, for at hun måtte have børn i dagpleje.

[Brøndlund Nielsen]

Den slags tåbelige bestemmelser – hvis det er rigtigt, at de findes – må man sige er forkerte, hvis sundhedsforholdene i øvrigt er i orden. Der har nok været mange hyggelige hjem under de lave lofter.

Jeg vil sige om bemærkningerne til forslaget – ministeren har jo været noget inde på dem – at det nok er en rigelig forenklet karakteristik, man giver af disse personer, der arbejder ved institutionerne og er medlemmer af BUPL. Jeg mener ikke, at de meget kategoriske bemærkninger, som fremskridtspartiet her har, gælder alle, der arbejder de steder. Der er bestemt også fornuftige folk i de cirkler.

Men vi vil som sagt gerne være med til at se på problemet. Vi har allerede et forslag til behandling, der peger i samme retning, og jeg venter, at vi kommer til at arbejde med det i udvalget.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Man kan jo sige om dette lovforslag, at der er absolut ikke nogen tvivl om lovteksten. Man foreslår at slette § 63 i bilstandsloven. Det er den paragraf, der angår den private, kommunale dagpleje.

Jeg kan ikke se nogen som helst grund til, at vi skulle afskaffe vore institutioner. Jeg mener, at den private dagpleje er et alternativ på visse punkter, men jeg må sætte et meget stort spørgsmålstegn ved afskaffelsen af dagplejetilsynet. Fremskridtspartiet tillader sig at sige, at mødre igennem århundreder har kunnet passe deres egne børn, og så skulle der også være en rimelig mulighed for, at de kunne føre tilsyn med mere end det antal børn, der er nævnt i bilstandsloven. Nu er menneskene ikke så gode, som de burde være, og jeg finder det helt naturligt, at der føres tilsyn. Det er trods alt først og fremmest børnenes tarv, der skal varetages, og det gælder således, at børnene skal leve under rimelige forhold og vilkår.

Det konservative folkeparti kan ikke medvirke til dette lovforslag. Det konservative folkeparti har allerede i oktober måned fremsat et forslag her i tinget, som går ud på at give kommunerne valgfrihed imellem privat dagpleje og institutioner, hvor disse ikke måtte findes, og jeg vil anbefale forslagsstillerne at stemme for dette forslag, når vi for-

håbentlig inden ret længe får det til anden og tredje behandling her i tinget.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Det er vel nok det mest usmagelige forslag, jeg nogen sinde har skullet sige noget om her. Intentionerne i det kan man altid diskutere, men bemærkningerne er under al kritik. Det drejer sig jo ikke om privat dagpleje kontra institutioner. Det drejer sig om at spare, det er vel egentlig det, der er det grundlæggende synspunkt, og så bærer forslaget i allerhøjeste grad præg af manglende praktisk erfaring, for det kan man ikke have, når man fremsætter sådan et forslag.

Hvorfor har vi den § 63, der er talt om i dag? Det er, fordi man, før vi fik den, havde nogle meget triste sager, som nogle gange måtte overdrages til det, der dengang kaldtes for børneværnet. Når man kom ud for at besøge dagplejemoderen, så tog det uendelig lang tid, før hun lukkede op, når man havde ringet på, og når man så kom ind, måtte man først lytte sig til, om der var børn bag dørene, det var der nogle gange, og i kommodeskufferne lå de også, for der var mere tale om opbevaring end om nogen som helst form for pasning eller pleje. At tallet er sat til 5 børn, er ganske enkelt, fordi det er, hvad man mener de kan overkomme.

Skulle man så endelig tro, at dette her havde en chance for at komme igennem, hvor skulle man så skaffe dagplejemødre fra? Vi kan i forvejen ikke få kvalificerede dagplejemødre, og jeg vil lægge vægt på »kvalificerede«, for det skal de være. For at hjælpe dem til yderligere at blive kvalificerede giver vi dem kurser, for det er absolut nødvendigt. Vi supplerer også deres almindelige bohav med senge, stole, legetøj og ting og sager, hvad der nu skal til, og vi ser også efter, at der er den plads, der skal være, og ordentlige toiletforhold osv., for det skal ikke være sådan, at det er en andenrangs pasning at have sit barn i privat dagpleje. Det skal være et supplement til daginstitutionerne, hvor der er behov for det, og det kan der være. Hvis et barn f. eks. i en periode ikke kan tage at være i det meget store miljø, så kan man sætte det i dagpleje.

Jeg kan egentlig ikke sige mere om forslaget, men jeg synes, det er ualmindelig dårligt.

[Lilli Gyldenkilde]

Lilli Gyldenkilde (SF):

Sådan set burde man vel egentlig nægte at tage ordet vedrørende et sådant forslag, men på den anden side er man næsten nødt til at gøre opmærksom på, hvad dette handler om, for nogle har måske set forslaget eller hørt om det, men ved ikke, hvad der står i bemærkningerne til det.

Jeg må med det samme sige, at jeg ikke engang vil være med til at diskutere forslaget, for det ville være helt urimeligt, hvis vi skulle ophæve tilsynet, og hvis der skulle kunne være mere end 5 børn i en privat dagpleje. Det er sandelig ikke, fordi jeg ikke mener, at der findes mange udmærkede dagplejemødre. Det synes jeg der gør. Men jeg synes nu alligevel, at det er bedst, at børnene kommer på en daginstitution, hvor de kan blive stimuleret både af de ansatte og af de andre børn, der findes dér.

Når jeg så ser på, hvad der står i bemærkningerne – der står et sted: »Dagplejemødre er ikke socialudbyttende«, underforstået: det er altså folk ansat i dagsinstitutioner – ja, så må jeg på det nærmeste korse mig over, at man vil være bekendt at lægge sådan nogle ting frem i bemærkninger til et forslag her i Folketinget. Jeg synes, det er så fantastisk, og jeg fatter simpelt hen ikke, at man vil være det bekendt.

Jeg skal heller ikke undlade at bemærke, da fremskridtspartiets ordfører var heroppe og sagde noget i retning af, at før i tiden har man udmærket kunnet passe 7-8 børn selv – jeg kan da tilføje: ja, op til 10-12 børn – at det da er fuldstændig rigtigt, at man kunne det. Men vi lever altså ikke i attenhundrede-tallet. Vi lever i 1978, i et meget, meget kompliceret samfund, som ikke er så lige til at finde ud af for børnene. Man kan ikke gå tilbage, som det ligger i forslaget bemærkninger. Men i øvrigt passer det jo udmærket til den gammelmandssnak, som altid kommer fra fremskridtspartiet.

Tove Jørgensen (DKP):

Fra DKPs side må vi også afvise det forslag, der ligger her. Jeg tror, at argumenterne er kendt, og jeg vil ikke gentage, hvad der er blevet sagt af en række ordførere før mig.

Det, der må konstateres, er, at det er noget vanskeligt at argumentere imod mennesker, der lever i fantasiens verden, at komme med

argumenter fra virkelighedens verden, og det er ligesom det, der er hovedsagen her. De hadske angreb på pædagogerne kan vi af samme grund vanskeligt tage seriøst, men jeg kan da for en gangs skyld erklære mig enig i socialministerens tilbagevisning af de angreb, der fremgår af bemærkningerne.

Hadve fremskridtspartiet tænkt sig at løse problemerne på daginstitutionsområdet ved at få flere dagplejepladser stillet til rådighed, så havde sagen stillet sig anderledes. Ikke forstået på den måde, at vi er tilhængere af, at der skal flere dagplejepladser. Men for et parti, som erklærer sig som tilhænger af den private dagpleje, er der jo ingen grund til at være utilfreds for øjeblikket. Det er snarere os andre, der burde undre os over, at ministeriet og socialstyrelsen kan godkende udbygningsplaner på dagsinstitutionsområdet, der slet ikke lever op til bistandslovens § 69. Vi har jo fået et svar i socialudvalget på et spørgsmål, stillet i forbindelse med kommunisternes forslag om ophævelse af maksimumsgrænserne inden for daginstitutionsområdet, der viser, at kommunerne i vid udstrækning løser daginstitutionsproblemerne gennem oprettelse af private dagplejepladser.

Det er også et svar til fru Karen Thurøe Hansen, der sagde, at man skulle følge de konservatives forslag om at stille kommunerne frit i den henseende. Jeg synes nok, de er stillet ganske frit i øjeblikket. Jeg kan da godt undre mig over, at man i Bornholms amt kan anerkende, at man i 1977 har 4,2 pct. af børnene indskrevet i daginstitutioner og 24,1 pct. i dagpleje, at man i Fyns amt har 5,8 pct. i daginstitutioner og 13,2 pct. indskrevet i dagpleje, og at man i Nordjyllands amt har 3,2 pct. indskrevet i daginstitutioner og 10 pct. i dagpleje. Jeg synes nok, at man i den retning er gået ganske vidt, langt videre end bistandslovens § 69 i virkeligheden tillader, for den taler om daginstitutionspladser og ikke om dagplejeløsninger.

Det kan også undre, at man har godkendt udbygningsplaner, der siger, at man over en 5-årig periode, fra 1978 til 1983, skal have bygget 35.000 pladser, og deraf skal kun de 28.000 være institutionspladser. Det vil sige at resten åbenbart skal være dagplejepladser, altså 7.000 pladser. Når der i dag, her hvor vi står nu, er et akut behov på 30.000 pladser, så kan det ikke nytte noget, at man over

[Tove Jørgensen]

en 5-årig periode bygger 35.000, når der skulle have været bygget 72.000 pladser.

Vi har også fået at vide, at 98 pct. af planrunderne bliver opfyldt, men der er ikke i det svar, jeg fik den 27. februar 1978, sagt noget om, hvor mange af de 98 pct. der er opfyldt ved at lave dagplejepladser. Derfor tror jeg nok ikke, at det ligefrem er den problemstilling, som fremskridtspartiet har rejst, der er den vigtigste i øjeblikket.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan ikke medvirke til forslaget i den formulering, det har fået. Man kan ikke sådan uden videre ophæve § 63 og så tænke sig, at nu kunne man køre, som man ville, uden tilsyn. Det kunne man nok for nogle dagplejemødres vedkommende, men vi må ikke tro, at alle, der tager børn i huset for at have dem i dagpleje, absolut gør det ud fra idealistiske grunde. Man må også regne med, at mange gør det af økonomiske grunde. Jeg er i hvert fald meget stærk tilhænger af, at man har et vist tilsyn med de børn, der kommer i dagpleje, og vi har også set, hvordan små børn har fået lov til at stå udenfor i barnevognen og græde. Jeg synes, det er væsentligt at vide, at de børn, der anbringes i dagpleje, er anbragt under betryggende og gode forhold.

Med hensyn til, om der skulle være flere end 5 børn, kunne det være rimeligt, hvis man tænkte sig, at børnene ikke skulle tilbringe hele dagen der. Hvis de kun var der i et vist antal timer, så kunne det være muligt at have nogle flere børn. Dette forslag forudsætter vel hele dagen, og det kan måske nok diskuteres, om det var muligt at graduere det noget.

Vi er i kristeligt folkeparti tilhængere af dagpleje, særlig når det gælder de små børn, for det er ikke rigtig kommet frem, hvornår det kan være formålstjenligt med dagpleje, og hvornår institution kunne være formålstjenlig. Jeg synes, det er nødvendigt at skelne mellem børnehavebørnene og de helt små børn, det, jeg vil kalde vuggestuebørn, og for dem er jeg absolut tilhænger af, at den kommunale dagpleje udbygges, og mener, at det er den rigtige form for langt de fleste små børn. Men når vi kommer til de større børn, børnehavebørnene, så kunne der være mening i at sige, at børnhaver – og dér mener

jeg altid halvdagsbørnehaver, jeg mener ikke, at heldagsbørnehaver er en god ting – ville være en god kombination med det. Det er nemlig ikke så enkelt bare at sige for eller imod.

Der kom en udtalelse her om, at enlige mødre jo var tvunget til at gå ud og arbejde. Jeg synes, det er en ting, man bør overveje meget nøje, for hvorfor er de det? I hvert fald, hvorfor skal de ud og arbejde heldags? Hvis man satte regnestykket op, hvad det offentlige må give i tilskud til en vuggestueplads, en hel friplads, og så hvad den enlige moder – hvad det ofte er – har mulighed for at tjene, så er det ikke sikkert, at resultatet blev, som man tænkte sig. Så siger man, at den enlige moder har behov for at komme ud. Ja vel, men det kunne jo også tænkes klaret med et halvdagsjob og en halvdagsinstitutionplads.

Jeg tror, man skal væk fra denne gamle tankegang om, at enlige absolut skal have passet deres børn ude, mens samfundet skal betale lige så meget, som de tjener, for at få dem passet. Det giver anledning til mange problemer, og mange enlige kan have problemer, netop fordi de ikke har mulighed for at tage sig af de lidt større børn i det omfang, de gerne vil. Det er i hvert fald noget, som vi gerne vil være med til at drøfte.

Som lovforslaget ligger her, kan vi altså ikke medvirke til det. Det er alt for kategorisk. Vi håber, at vi kan få spørgsmålet diskuteret grundigt igennem.

Alice Hedegaard (DR):

Hvorvidt dagpleje er at foretrække fremfor daginstitutioner, hverken kan eller skal nogen i dette ting afgøre; det kan kun brugerne, altså forældrene, og ingen andre. Det anføres i bemærkningerne, at erfaringerne viser, at dagpleje er at foretrække fremfor børnehaverne. Det må være de erfaringer, fremskridtspartiet har gjort blandt ligesindede. De anførte tal viser da også noget helt andet, nemlig at langt flere foretrækker børnehaver. Retsforbundet mener, at det må være op til hver kommune og amt at indrette deres børnepasning efter de behov og de ønsker, borgerne har, og vi går helt og fuldt ind for det enkelte menneskes ret til at bestemme selv.

Når fremskridtspartiet anfører, at dagplejen er bedre for børnene, bl. a. fordi det er

[Alice Hedegaard]

erfarne mødre, der tager sig af børnene, er det kun en påstand. Mange dagplejemødre er barnløse, og der er i øvrigt dårlige dagplejemødre, ligesom der er dårlige børnehaver.

Den politiske påvirkning, som fremskridtspartiet så åbenbart er bange for, kan sandelig lige så godt forekomme i en dagpleje; selv en dagplejemoder kan have en politisk holdning. Det kan være en »styg venstreorienteret«, der bl. a. lærer børnene at tage hensyn til deres medmennesker. Nogle kan endda være fremskridtsfolk – og der er sikkert mange forældre, der ville betakke sig for en sådan påvirkning.

Fremskridtspartiet fremstiller BUPLs medlemmer som afsporede pædagoger, som skulle påvirke børn til had mod det bestående samfund. Jeg betvivler, at man kan præge 2-6-årige med had til samfundet; børnenes forældre har jo også en vis indflydelse. I øvrigt virker hele påstanden latterlig, men måske har forslagsstillerne selv opholdt sig i børnehaver og dér fået lagt grunden til deres had til samfundet. De stakkels børnehavepædagoger beskyldes også for, at de ikke ser nok på børnenes tarv, men at det ofte er meget afgørende for dem at klare deres egne, egoistiske løn- og arbejdstidsbetingelser. Det er besynderligt at høre fremskridtspartiet tale om egoisme, et parti, der i den grad tegner sig for egoisme.

Man ønsker tilsynet med dagplejemødrene afskaffet, og man mener, der skal gives tilladelse til flere børn i dagpleje. En dagpleje kræver endnu mere tilsyn og strengere regler end en børnehaver. Ét menneske kan ikke på forsvarlig vis passe flere børn end det allerede tilladte antal, og skal der ansættes medhjælp, så er det jo allerede en minibørnehaver.

Dette er det mest reaktionære, børne- og menneskefjendske forslag, der tænkes kan. Det er igen et bevis på, at penge for fremskridtspartiet står i højere kurs end mennesker. Alle disse besparelser, man har regnet sig frem til, samt et blidt had, må det være, til pædagoger er baggrunden for al den pæne snak om dagplejemoderen. Det lugter lidt af berufsverbot – det er da i hvert fald altid en start, ikke?

Svend Andersen (Rosk. a.) (FP):

Jeg må vist som sædvanlig konstatere, at det ikke er nogen overvældende positiv holdning, der har præget de indlæg, der har været om dette forslag. Så vidt jeg har kunnet notere mig, var det faktisk kun venstres ordfører, der var nogenlunde positiv over for det reelle indhold i vores forslag, og det siger jeg tak for.

Hvis jeg i øvrigt prøver på at gennemgå de argumenter, der er kommet fra ordførerne, så må jeg konstatere, at det efter min opfattelse ikke har været argumenter, der på nogen måde har været særlig effektive eller særlig vægtige.

Socialministeren sagde f. eks., at det var vigtigt, at det sociale udvalg i kommunalbestyrelserne har check på disse dagplejehjem. Efter vores opfattelse er forældrene langt, langt bedre egnede til at kontrollere det dagplejehjem, hvori de anbringer deres børn. De oplever hver eneste dag, hvordan barnet har haft det den pågældende dag. Det er noget, som de vil kunne vurdere langt, langt bedre end de bureaukrater, som skal vejlede det sociale udvalgs medlemmer.

Det er simpelt hen igen den sædvanlige forskel mellem socialdemokratiet og os. Socialdemokratiet tror, at den danske befolkning er dum og ikke kan vurdere noget som helst og ikke kan finde ud af nogen som helst ting. De skal have bureaukraterne til at fortælle dem alt muligt. Folk kan ikke selv finde ud af, om det er et godt hjem for deres børn. Folk kan ikke selv finde ud af, om der er højt nok til loftet i de dagplejehjem. Folk kan ikke selv finde ud af, om der er legetøj nok. Nej, det er sandelig noget, bureaukraterne oppe på rådhuset skal sidde og fortælle folk: kære venner, dette dagplejehjem er ikke godt nok til jeres børn, for det har vi nemlig forstand på. Jeg tror altså, at mødrene selv meget, meget bedre ved, om det er et godt dagplejehjem, der virkelig giver barnet gode trivselsvilkår, eller om det er et dårligt dagplejehjem. Men det er altså som sagt den sædvanlige forskel mellem socialdemokratiet og fremskridtspartiet. Vi tror, at menneskene kan selv, og socialdemokratiet tror ikke, at menneskene kan noget som helst selv.

Ellers må man jo sige, at socialministerens indvendinger imod vores forslag hovedsagelig gik på vores bemærkninger om pædagogerne. F. eks. var socialministeren noget oprørt over, at vi i vore bemærkninger skriver,

[Svend Andersen (Rosk. a)]

at pædagogerne ser mere på egne løn- og arbejdstidsbetingelser end f. eks. barnets tarv. Det begrundes vi med hele den opførsel, pædagogerne har udvist. Man kan f. eks. komme ud for, at pædagogerne simpelt hen forlanger højere normeringer i daginstitutionerne og begrundes det med, at de ellers ikke har mulighed for at øge forældrekontakten uden for arbejdstiden. Så siger man til dem, at hvis de virkelig har det rette sindelag til det arbejde, som det er at passe børn i en daginstitution, så kan de sikkert også finde ud af at tale med forældrene uden for arbejdstiden, uden at de absolut behøver at forlange ekstra penge for det. Ellers har de altså ikke noget rigtigt sindelag.

Ja men sådan er der da masser af mennesker, der af og til må arbejde over. Ministrene har intet som helst imod f. eks. at forlange, at købmanden skal sidde lørdag og søndag og lave regnskaber og alt muligt andet. Det har man ikke noget imod. Uha, det er jo bare købmanden. Nej pædagogerne, kære venner, de skal sandelig ikke arbejde så meget som ét eneste sekund ekstra uden at de søreme skal have overtidsbetaling og meget andet. Det er simpelt hen den sædvanlige forskel og denne overforkælelse af den bestemte gruppe, der hedder de offentligt ansatte.

Fru Karen Thurøe Hansen havde åbenbart misforstået vores lovforslag, idet hun sagde, at hun ser ingen som helst grund til, at vi skal afskaffe institutionerne. Det ligger der altså heller ikke i forslaget. Det, der ligger i forslaget, er en mindre bureaukratisk dagplejeordning end den, vi har i øjeblikket, og altså ikke nogen afskaffelse af institutionerne. Fru Karen Thurøe Hansen havde den samme opfattelse som socialministeren, nemlig at det er rimeligt og rigtigt, at det er bureaukraterne på rådhusene, der skal føre tilsyn, og ikke forældrene, og jeg kan kun gentage, at dér er vi selvfølgelig ikke enige.

Fru Lilli Gyldenkilde indledte med at sige, at hun slet ikke ville diskutere forslaget, men jeg forstår, at det gik hun ind på at gøre alligevel. Hun mente, at i gamle dage, for over hundrede år siden, var der nogle, der havde 10-12 børn, og så sagde hun, at det var jo noget, man havde i det forrige århundrede, men det var åbenbart ikke rigtig noget, man havde i dag. Hvis der ellers skal være konsekvens i det, fru Lilli Gyldenkilde siger, så må

der vel være et forbud mod, at folk får mere end 5 børn, for fru Lilli Gyldenkilde siger i og for sig, at man ikke kan passe flere end 5 børn. Hvis man virkelig har den opfattelse, at man ikke kan det, så må vi have en lov, der siger, at nu må folk ikke få mere end 5 børn – og det kommer sikkert også engang.

Så forstod jeg på fru Inger Stilling Pedersen, at det ikke er alle dagplejemødre, der gør det af idealistiske grunde. Nej, det er nok rigtigt. Men det er heller ikke alle pædagoger, der gør det af idealistiske grunde, og man kan jo ikke lave menneskene fuldstændig om. Spørgsmålet er bare, om man tror på, at forældrene er i stand til at afgøre, om det er et rimeligt og forsvarligt sted, de har anbragt deres børn, eller om man ikke tror på det. Vi tror altså på, at forældrene er de bedste til at kunne vurdere det.

Poulsgaard (FP):

Denne fredag eftermiddag er der jo ikke så stor interesse for børn, og det er måske forståeligt nok. Men det er nu rystende, det er simpelt hen fantastisk, at denne vi-alene-vidementalitet og bedrevenen har bredt sig. Fru Yvonne Herløv Andersen, der er ansat i en institution og måske er miljøskadet, hvad siger f. eks. hun? Ja, hun siger, at de skal da på kursus; man kan ikke passe børn, uden at man kommer på kursus. Vi har en økonomiminister i dette land. Økonomiministeren sagde engang – han blev citeret mange steder – at han ikke kunne forstå, at man skulle stå i lære i flere år for at lægge en ble på et barn. Det er i hvert fald en fornuftig socialdemokratisk udtalelse, men den har bare ikke rigtig vundet indpas.

Jeg boede engang i en lejlighed. Vi havde to små børn på det tidspunkt. Skatten er jo høj i dette land, og det er huslejen også. Min kone ville godt tjene en ekstra skilling. Hun satte en annonce i et blad, hun ville gerne passe nogle børn. Det strømmede ind med henvendelser. Men hvad skete der? Nej hov, bette venner, det måtte hun ikke, for hvis ikke man har så og så mange kvadratmeter og det dér pædagogisk rigtige legetøj, så kan man ikke passe børn. Ja men det er denne vi-alene-vidementalitet. De fleste mennesker i dette land er gud ske lov glade for deres børn og ønsker deres børn den bedst mulige opvækst. Hvis disse forældre ville overlade

[Poulsgaard]

til min kone at passe deres børn, så havde de tillid til, at min kone kunne passe dem. Og hvad i himlens navn rager det så nogle myndigheder? Det stod dem jo frit for den dag, de ikke mente at hun passede dem ordentligt, at tage dem ud igen. Kristeligt folkeparti har vi opgivet, for dér skal jo også være kontrol og tilsyn med det hele, forstå det, hvem der kan. Men så var der dette med, at vi var så egoistiske, fordi vi skrev, at pædagogerne kun tænkte på løn- og arbejdsvilkår. Hvor mange børneinstitutioner har ikke været lukket i de senere år, fordi man har strejket netop for at få bedre løn- og arbejdsvilkår? Dér har man ikke tænkt på børnenes tarv. Dér har man bare tænkt på den rent fagegoistiske islæt. Det kan vel ikke være egoistisk at ønske, at børn får de bedst mulige betingelser. Men det er egoistisk at sætte børn ind i bestemte fagforeningsmønstre fra starten, for det er jo det, man gør.

Men det mest rystende i en sådan debat som den i dag, det er simpelt hen det, at hele folketinget efterhånden – ja tilmed de konservative – mener, at institutioner er bedre. Men det falder jo egentlig godt i tråd med den kommissionsbetænkning, hvori man sætter spørgsmålstegn ved, om forældre i det hele taget skal have deres børn. Vi skal vel snart til at have papir på, om vi i det hele taget må avle børn i dette land.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Man kan jo høre mange synspunkter, og man kan have mange meninger, og man har lov til at respektere hinandens meninger. Jeg ved fra de dagplejemødre, jeg har talt med, at de føler, det er en vis betryggelse, at de ved, at de har tingene i orden.

Selvfølgerlig kan man sige, at forældrene bare kan sende deres børn hen og få dem passet. Men det er jo ikke altid nemt for forældrene at føre tilsyn og vide, hvad der sker i løbet af dagen. Nu er der jo også det, at det drejer sig om flere børn. Man har været ude for, før der var tilsyn, at de tog mange små børn ind. Nu blev det sagt, at man tidligere kunne have 10 og 12 børn. Ja vel, men som regel var de ikke alle sammen helt små børn. Der var også nogle, der var større, som kunne passe de andre.

Man skal passe på, at man ikke ligesom prøver på at sige, at vi skal have alting uden

kontrol. Det kunne vi godt gøre, hvis menneskene var så gode, som de burde være, og hvis man vidste, at uanset om det var pædagoger eller dagplejemødre, eller hvad det var, så ville de leve op til det, som vi syntes var det rigtige. Det har vi bare ingen garanti for, hverken med den ene eller den anden gruppe. Jeg synes i hvert fald, at når det drejer sig om flere børn, op til 5 børn, så er det nødvendigt at have en vis kontrol. Så kan man diskutere, hvor meget det skal være, om man er gået for vidt. Det er slet ikke det, vi diskuterer i dag. Det er, om der overhovedet skal være nogen kontrol.

Kristeligt folkeparti er helt overbevist om, at børnene har bedst af at være i deres hjem. På den anden side siger vi også, at forældre må have mulighed for at vælge den form, som de ønsker, og det er jo en helt anden diskussion, en diskussion om betaling, som vi slet ikke er kommet ind på i dag. Men jeg synes i hvert fald, at det er ganske urealistisk at stille det op, som det er gjort her: bare væk med det hele. Det kan ikke lade sig gøre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af folketinget *Bollmann*, der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 2. maj 1978 atter kan give møde i tinget. Stedfortrædernes, *Villy Jørgensens*, hverv som midlertidigt

[Første næstformand]

medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af folketinget *Preben Steen Nielsen*, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 3. maj 1978 atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Niels Andersens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Medlemmer af folketinget *Jørgen Jensen*, *Ib Nørlund* og *Freddy Madsen* har meddelt mig, at de ønsker til statsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvad agter regeringen at gøre for at bringe renten ned?«

(Forespørgsel nr. XXV).

Undervisningsudvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til folketingsbeslutning om særlig støtte til EFG-elever m. v. (af *Palle Simonsen* (KF), *Svend Andersen* (Rosk. a.) (FP), *Christophersen* (V), *Jes Schmidt* (CD), *Jens Møller* (KrF) og *Hjortlund Christensen* (DR)). (Beslutningsforslag nr. B 89).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Retsudvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om ændring af retsplejeloven m. v. (Tvangsauktioner). (Lovforslag nr. L 135).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende ud-

valg:

Boligudvalget (28/4 78):

Udtræder: *Glistrup*

Nyt medlem: *Kirsten Jacobsen*

Erhvervsudvalget (28/4 78):

Udtræder: *Glensgård*

Ny stedf.: *H. C. Hansen*

Arbejdsmarkedsudvalget (28/4 78):

Udtræder: *Alfred Hansen*

Nyt medlem: *Schak Nielsen*

Udtræder: *Freddy Madsen*

Ny stedf.: *Jørgen Jensen*

Skatte- og afgiftsudvalget (28/4 78):

Udtræder: *Aksel Pedersen*

Nyt medlem: *Christophersen*

Erhvervsudvalget (28/4 78):

Udtræder: *Svend Erik Hovmand*

Ny stedf.: *Holmberg*

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 2. maj kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste første næstformand til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste første næstformand til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.27